

Sygnatura akt XII C 970/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 13 września 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Łosik

Protokolant: st. sekr. sądowy Kinga Cieślik

po rozpoznaniu w dniu 30 sierpnia 2017 r. w Poznaniu na rozprawie

sprawy z powództwa **A. K. (1)**

przeciwko **Bankowi (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.**

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 215.138,50zł (dwieście piętnaście tysięcy sto trzydzieści osiem złotych pięćdziesiąt groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 24 września 2016 roku do dnia zapłaty.
2. W pozostałym zakresie powództwo oddala.
3. Kosztami postępowania obciąża pozwanego i z tego tytułu zasądza od niego na rzecz powoda kwotę 16.917zł.
4. Nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 8.300zł tytułem części opłaty od pozwu, od której powód został zwolniony.

SSO Anna Łosik

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 10 maja 2016 roku (k. 1) A. K. (1) wniósł o zasądzenie od Banku (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 216.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty; zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego przez pełnomocnika według norm przepisanych (na wypadek jego ustanowienia). Ponadto powód złożył wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych.

W uzasadnieniu pisma powód wskazał, że podstawę faktyczną pozwu stanowi postępowanie egzekucyjne prowadzone przez komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Szamotułach, W. S., pod sygnaturą akt (...) Pomimo, że pozwana nie posiadała tytułu prawnego do prowadzenia postępowania, prowadziła egzekucję i na jej rzecz przekazywane były miesięczne środki wyegzekwowane od powoda. Powód nie miał wiedzy, że pozwana nie posiada tytułu prawnego do prowadzenia egzekucji. Sąd Rejonowy w Szamotułach oddalił wniosek pozwanej o nadanie klauzuli wykonalności na bankowy tytuł egzekucyjny (...) z 26 lipca 2007 roku, któremu klauzulę wykonalności nadano na rzecz Banku (...) SA. Powód pismem z dnia 11 maja 2016 roku zwrócił się do komornika sądowego o umorzenie postępowania egzekucyjnego (k.1-3).

Postanowieniem z dnia 30 sierpnia 2016 roku referendarz sądowy zwolnił powoda od kosztów sądowych w części, a mianowicie powyżej kwoty 2.500 zł opłaty sądowej, a w pozostałym zakresie wniosek oddalił (k.45-46).

W odpowiedzi na pozew z dnia 06 października 2016 roku pozwany Bank (...) - Spółka Akcyjna wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictw w kwocie 34 zł i kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa, kwestionując w całości zarówno zasadność, jakiej wysokość roszczenia powoda. Przedmiotowe powództwo, zdaniem strony pozwanej, jest bezzasadne, bezpodstawne oraz przedawnione. Po pierwsze, tytuł prawny w postaci tytułu egzekucyjnego, określający podstawę i wysokość zobowiązania powoda, istniał w momencie zainicjowania postępowania egzekucyjnego. Tytułem tym był bankowy tytuł egzekucyjny oznaczony nr. (...) z dnia 26 września 2007 roku wystawiony na podstawie ksiąg Banku (...) SA w K., z którego wynika wymagalne roszczenie wobec dłużników A. K. (2), A. K. (1) i M. K. z tytułu umowy o kredyt i poręczenia, zaopatrzone w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Szamotułach z dnia 27 listopada 2007 roku w prawie (...). Zdaniem powoda oznacza to zatem, że już od samego początku względem dłużników istniał tytuł prawny prowadzenia egzekucji. Po drugie, tytułu tego nigdy nie pozbawiono mocy prawnej. Ponadto, inicjując postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikom, pozwany uzasadnił swoje następstwo prawne po Banku (...) SA na podstawie art. 531a § 1 k.s.h. w związku z podziałem Banku (...) SA, w trybie art. 529 § 1 pkt 4 k.s.h., dokonanym w dniu 29 listopada 2007 roku, w sposób określony w (...) Banku (...) SA z dnia 15 listopada 2006 roku. Nadto **pozwany zarzucił, wskazując, że jest to decydujące dla niniejszej sprawy i co uzasadnia oddalenie przedmiotowego powództwa, że dysponuje tytułem wykonawczym potwierdzającym przejście na jego rzecz uprawnień po Banku (...) SA, który to tytuł znajduje się już w aktach komorniczych o sygnaturze (...)** Dowodem tego jest postanowienie Sądu Rejonowego I Wydział Cywilny z dnia 25 marca 2016 roku sygn. akt (...), o nadaniu klauzuli wykonalności na wspomniany wyżej bankowy tytuł egzekucyjny na rzecz Banku (...) SA w W., na którego przeszło uprawnienie wierzyciela Banku (...) SA w K.. Okoliczność ta jest zatem wystarczająca do przyjęcia, iż wytoczone powództwo, jako całkowicie bezzasadne, powinno zostać oddalone w całości spółka. Niezależnie od twierdzeń dotyczących bezzasadności powództwa, nieudowodnienia przez powoda swego roszczenia, pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia. Przedmiotowa sprawa związana jest postępowaniem egzekucyjnym prowadzonym przeciwko trzem dłużnikom: A. K. (2) - dłużnikowi głównemu - kredytobiorcy, którego zobowiązanie związane było z prowadzonym gospodarstwem rolnym i zabezpieczone było wekslem własnym in blanco, M. K. - poręczycielowi wekslowemu nie będącemu przedsiębiorcą oraz powodowi A. K. (1) - poręczycielowi wekslowemu nie będącemu przedsiębiorcą. W innymi słowy, postępowanie egzekucyjne wszczęte zostało przeciwko dłużnikowi głównemu, którego zobowiązanie wynikało z umowy o kredyty inwestycyjny, zawartej w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz przeciwko pozostałym dwóm dłużnikom będącym poręczycielami, w tym przeciwko powodowi. Pozwany powołał się na art. 120 § 1 kc wywodząc, że w niniejszej sprawie należy uznać, że roszczenie powoda o zwrot wyegzekwowanych kwot w ulega przedawnieniu z upływem terminu 3 lat od dnia każdorazowego wyegzekwowania i przekazanie przez komornika sądowego na rzecz wierzyciela środków pieniężnych. Roszczenie o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia, świadczenia nienależnego ma charakter bezterminowy, stąd w zakresie wymagalności tego roszczenia w znajduje zastosowanie § 1 zdanie drugie powołanego wyżej przepisu. Termin przedawnienia należy liczyć od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony w pierwszym możliwym terminie zażądał zwrotu świadczenia. W najwcześniejszym możliwym terminem, o którym mowa w cytowanym przepisie, jest zatem moment każdorazowego wyegzekwowania kwot przez komornika sądowego i przekazanie ich na rzecz wierzyciela, niezależnie od świadomości uprawnionego co do przysługiwania mu roszczenia w żądania zwrotu świadczenia. W przedmiotowej sprawie powód nie przedstawił jednak wysokości oraz dat wyegzekwowania kwot wchodzących w zakres dochodzonego roszczenia, w związku z czym na tym etapie postępowania niemożliwe było precyzyjne określenie dat, w których nastąpiło przedawnienie roszczeń oraz kwot, które uległy przedawnieniu. Niemniej jednak istnieją podstawy do uznania, że roszczenie powoda o zwrot wyegzekwowanych od niego kwot pieniężnych uległo przedawnieniu w zakresie środków wyegzekwowanych od 2007 roku (wszczęcie postępowania egzekucyjnego) do 2013 roku (k.68-73).

W toku postępowania powód ustanowił pełnomocnika będącego adwokatem (k.137)

Postanowieniem z dnia 30 stycznia 2017 roku Sąd zwiesił postępowanie do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie(...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Szamotułach w sprawie z wniosku Banku (...) SA z siedzibą w W. przy udziale A. K. (1) o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) na rzecz pozwanego (k. 154- 156).

Postanowieniem z dnia 10 kwietnia 2017 roku Sąd podjął zawieszony postępowanie wobec prawomocnego oddalenia wniosku pozwanego o nadanie na jego rzecz klauzuli wykonalności (k.169).

Pozwana w piśmie procesowym z dnia 30 maja 2017 roku ponownie wniosła o zwieszenie przedmiotowego postępowania na podstawie art. 177 §1 pkt. 1 k.p.c. do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy, z wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) z dnia 26 września 2007 roku na rzecz Banku (...) S.A. z siedzibą w W., toczącej się przed Sądem Rejonowym w Szamotułach I Wydziałem Cywilnym pod sygnaturą(...) jako że rozstrzygnięcie niniejszej sprawy zależy od wyniku tego postępowania klauzulowego (k.346).

Na rozprawie w dniu 30 sierpnia 2017 roku Sąd oddalił w.w. wniosek (k.364)

Sąd ustalił co następuje:

W dniu 26 września 2007 roku Banku (...) S.A. Centrala Departament Windykacji Północno-Wschodni Zespół Windykacji w L. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny oznaczony numerem (...) stwierdzający, że w księgach Banku figuruje wymagalne zadłużenie A. K. (2) – kredytobiorcy oraz A. K. (1) i M. K. - poręczycieli z tytułu umowy o kredyt inwestycyjny numer (...), w łącznej kwocie 429.927,04 zł, z dalszymi należnymi odsetkami umownymi. Tytułowi temu Sąd Rejonowy w Szamotułach, postanowieniem z dnia 27 listopada 2007 roku wydanym w sprawie (...), nadał klauzulę wykonalności.

Okoliczności bezsporne, nadto dowód: kopia bankowego tytułu egzekucyjnego (k. 104), postanowienie z dnia 27.11.2007r. (k.103v-104)

Pismem z dnia 20 grudnia 2007 roku Bank (...) S.A. złożyła wniosek o wszczęcie przeciwko w.w. dłużnikom egzekucji. W uzasadnieniu poinformował, że jest następcą prawnym Banku (...) SA, na podstawie art.531§1ksh w związku z podziałem Banku (...) SA w trybie art.529§1 pkt 4 ksh, dokonany w dniu 29 listopada 2007 roku, w sposób określony w (...) Banku (...) SA z dnia 15 listopada 2006r roku ((...) z dnia 8.12.2006r., nr 239, poz. 15136). Pozwany nie legitymował się jednak tytułem wykonawczym opiewającym na jego imię na skutek przejścia na niego uprawnień objętych wyżej opisanym bankowym tytułem egzekucyjnym. W efekcie powyższego wniosku, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Szamotułach prowadził przeciwko powodowi postępowanie egzekucyjne pod sygnaturą(...)

Okoliczności bezsporna, a nadto dowód: kopia wniosku o wszczęcie egzekucji z dnia 20 grudnia 2007 r. (k. 106- 107).

Pismem z dnia 09 kwietnia 2015 roku Komornik wezwał pozwanego do wykazania następstwa prawnego poprzez przedłożenie tytułu wykonawczego z zaznaczeniem przejścia uprawnień z Banku (...) S.A. na rzecz Bank (...) S.A. w W.. W związku z powyższym pozwany złożył wniosek o nadanie na jego rzecz klauzuli wykonalności. Sąd Rejonowy w Szamotułach postanowieniem z dnia 14 września 2015 roku, w sprawie o sygnaturze(...) oddalił powyższy wniosek w uzasadnieniu podnosząc, że wnioskodawca nie przedłożył wymaganych przepisami dokumentów, z którymi wynikałoby przejście na rzecz wnioskodawcy uprawnień dotychczasowego wierzyciela tj. Banku (...) S.A..

Pismem z dnia 24 marca 2016 roku pozwany złożył wniosek o zawieszenie postępowania egzekucyjnego. Postanowieniem z dnia 29 marca 2016 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym ` w S. zawiesił postępowanie egzekucyjne na podstawie art. 820 k.p.c.

Dowód: odpis pisma z dnia 09 kwietnia 2015 roku (k. 112), kopia zdjęcia postanowienia z dnia 14 września 2015 roku (k. 6), odpis pisma z dnia 24 marca 2016 roku (k. 113), odpis postanowienia z dnia 29 marca 2016 roku (k. 114)

Postanowieniem z dnia 25 marca 2016 roku w sprawie(...) Sąd Rejonowy w Szamotułach nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) na rzecz Banku (...) S.A. w W., na którego przeszło uprawnienie wierzyciela Banku (...) S.A. w K.. Na powyższe rozstrzygnięcie dłużnicy M. K. i A. K. (1) złożyli zażalenie, w którego efekcie Sąd Okręgowy w Poznaniu II Wydział Cywilny - Odwoławczy, postanowieniem z dnia 31 marca 2017 roku w sprawie(...) zmienił zaskarżone orzeczenie i wniosek oddalił. W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, że z planu podziału Banku (...) S.A. z dnia 15 listopada 2006 roku przedstawionego w formie przewidzianej art. 788 §1 k.p.c. wynika, że wnioskodawca Bank (...) przejął część majątku Banku (...) S.A. w K. wskutek podziału. Zarówno z planu podziału jak i Monitora Sądowego i Gospodarczego wynika także, że w ramach podziału (...) S.A. przypadną określone aktywa i pasywa (...) S.A. w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa obejmującej oddziały (...) S.A. opisane w tablicy 2 wraz ze wszystkimi roszczeniami i zobowiązaniami. Ponadto Sąd wskazał, że wnioskodawca nie wykazał, że przejęcie to dotyczyło również roszczenia objętego tytułem. Z tytułu nie wynika w żaden sposób, z którym oddziałem on się wiąże. Do wykazania przejścia uprawnienia konieczne jest wykazanie i to w formie przewidzianej art. 788 § 1 k.p.c., że tytuł jest związany z oddziałem, który został przejęty. Tego w żaden sposób wnioskodawca nie wykazał. Zatem pozwany nie przedłożyła wraz z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności dokumentów spełniających wymogi określone w art. 788 § 1 k.p.c, dlatego należało przyjąć, że w sprawie jest brak podstaw do uwzględnienia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności.

Dowód: odpis postanowienia z dnia 25 marca 2016 roku (k. 116), odpis postanowienia Sądu Okręgowego wraz z uzasadnieniem w sprawie(...)z dnia 31 marca 2017 roku (k. 166-168)

Pismem z dnia 11 maja 2016 roku A. K. (1) złożył do Komornika W. S. wniosek o umorzenie postępowania, pozwana natomiast wniosła o oddalenie wniosku powoda. Na wniosek pozwanej Komornik W. S. postanowieniem z dnia 27 września 2016 roku podjął zawieszono postępowanie oraz oddalił wniosek dłużników o umorzenie postępowania. Na powyższe rozstrzygnięcie powód złożył skargę domagając się umorzenia postępowania egzekucyjnego.

Dowód: pismo z dnia 11 maja 2016 roku (k. 7), odpis pisma z dnia 18 maja 2016 roku (k. 117), odpis pisma z dnia 14 września 2016 roku (k. 118), odpis postanowienia z dnia 27 września 2016 roku (k. 119- 119 v), twierdzenia powoda niezaprzeczone przez pozwanego.

Pismem z dnia 10 kwietnia 2017 roku powód, w związku z prawomocnym rozstrzygnięciem w sprawie II Cz 147/17, złożył wniosek do komornika o umorzenie postępowania egzekucyjnego w sprawie (...). W związku z powyższym Komornik przy Sądzie Rejonowym w Szamotach W. S. postanowieniem z dnia 12 czerwca 2017 roku umorzył postępowanie w sprawie (...) na podstawie art. 825 pkt. 3 kpc i ustalił koszty postępowania egzekucyjnego. Do dnia ostatniej rozprawy w niniejszej sprawie tj. 30 sierpnia 2017 roku nie wpłynęła skarga na to rozstrzygnięcie.

Dowód: odpis pisma z dnia 10 kwietnia 2017 roku (k. 293-294), odpis postanowienia z dnia 12 czerwca 2017 roku w sprawie (...) (k. 356-356 verte),

Pismem z dnia 22 września 2016 roku Komornik prowadzący egzekucję poinformował tutejszy Sąd, iż w toku postępowania wyegzekwowane od dłużnika A. K. (1) kwotę 232.113,04zł. Z karty rozliczeniowej sporządzonej na potrzeby postępowania egzekucyjnego wynika , że od powoda na rzecz pozwanego wyegzekwowano łącznie kwotę 215.138,50zł, przy czym pierwszą część należności (1.255,50zł) wyegzekwowano od dłużnika w dniu 5 marca 2008 roku. Z łącznej kwoty 225.805,79 zł pobranej w toku postępowania egzekucyjnego przez Komornika jedynie następujące wpłaty nie pochodziły od powoda: 300 zł z dnia 6 lutego 2008 roku, 4.344 zł z dnia 24 czerwca 2008 roku, 644, 38zł 14 listopada 2011 roku,. 3600 zł z 8 sierpnia 2014 roku, 1.404,93 zł 29 grudnia 2014 roku i 73,85zł z 8 kwietnia 2017 roku Nadto, od kwietnia 2017 roku, z uwagi na zawieszenie postępowania egzekucyjnego, środki pobierane od powoda gromadzone były w depozycie, z którego po umorzeniu winny zostać zwrócone. W tym czasie pobrano następujące kwoty do depozytu komornika sądowego: 2048,29zł, 2594,07 zł, 1941,48 zł, 2304, 04zł, 3555,17 zł 2343,68 zł, 2144, 37 zł, 3276,32 zł, 2515,37 zł, 2408,53 zł, 3160,72 zł i 2205,09zł.

Dowód: pismo Komornika z dnia 22.09.2016r. (k.61), karta rozliczeniowa z dnia 11 kwietnia 2017 roku w sprawie (...) (k. 287- 292)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów z dokumentów.

Na wstępie wskazać należy, iż część dokumentów została złożona w kserokopiach, ale żadna ze stron nie kwestionowała, że wiernie odzwierciedlają one treść oryginałów, stąd Sąd potraktował je jako dowody pośrednie istnienia dokumentów o treści im odpowiadającej.

Zasadniczo dokumenty zgromadzone w aktach sprawy, w dużej części urzędowe, nie były przez strony kwestionowane albowiem spór przeniósł się głównie na grunt problematyki prawnej, w tym proceduralnej. Wskazać należy, że pozwany w odpowiedzi na pozew podniósł m.in. zarzut niewykazania przez powoda wysokości roszczenia. W toku postępowania powód, z powołaniem się na kartę rozliczeniową sporządzoną przez Komornika na potrzeby postępowania egzekucyjnego w piśmie z dnia 4 maja 2017 roku przedstawił szczegółowe rozliczenie należności. Analiza zapisów zawartych w omawianym dokumencie komornika prowadzi do jednoznacznego wniosku, iż w toku postępowania(...) wyegzekwowano od powoda na rzecz pozwanego łącznie 215.138,50zł (nie licząc kwot zalegających w depozycie). Faktem jest, iż począwszy od czerwca 2010 roku wpłaty pochodzące od powoda księgowane były pod pozycją S. (...) bez odnotowania nazwiska dłużnika. Wcześniej stosowana adnotacja brzmiała (...) SA (A. K. (1)). Nie trudno jednak domyśleć się, że okoliczność ta wiązała się wyłącznie ze zmianą miejsca zatrudnienia powoda. Zważyć dodatkowo należy, iż z pisma Komornika z dnia 22 września 2016 roku wynika jeszcze wyższa kwota wyegzekwowanych należności (232.113,04zł). Podkreślić przy tym trzeba, iż to pozwany był wierzycielem w sprawie egzekucyjnej, a zatem miał możliwość zakwestionowania prawidłowości rozliczenia sporządzonego przez organ egzekucyjny poprzez podniesienie konkretnych zarzutów merytorycznych tj. że konkretnie określonych kwot nie otrzymał. Takie zarzuty ze strony pozwanego nie padły. W konsekwencji uznać należało, że pozwany skutecznie nie podważył okoliczności wynikających z karty rozliczeniowej Komornika, co ostatecznie pozwoliło przyjąć jako pewną kwotę wskazaną przez powoda w piśmie z dnia 4 maja 2017 roku.

Wskazać należy, iż szereg dokumentów zgromadzonych w niniejszym postępowaniu (w szczególności orzeczenia Sądów i organu egzekucyjnego) miało charakter urzędowy stąd ich moc dowodowa wynikała z art.244kpc. Wskazać należy, iż postanowienie Komornika o umorzeniu postępowania, na podstawie art.360kpc, było skuteczne z chwilą jego podpisania.

Co się tyczy dokumentów złożonych przez stronę pozwaną zmierzających do wykazania następstwa prawnego po (...) SA i merytorycznej zasadności roszczenia egzekwowanego w postępowaniu (...) to nie miały one znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy o czym szerzej w dalszej części niniejszego uzasadnienia.

Ponowny wniosek pozwanej o zawieszenie postępowania Sąd oddalił, albowiem wniosek ten prowadziłyby jedynie do przewleczenia postępowania. Wnioski pozwanego o nadanie klauzuli wykonalności zostały przez Sąd dwukrotnie prawomocnie oddalone wobec niewykazania wymaganymi dokumentami przejścia wierzytelności na następcę. Składanie kolejnych wniosków przez pozwanego i zawieszenie na tej podstawie niniejszego postępowania, mogłoby prowadzić do niemożności wydania wyroku.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej większości.

Wskazać należy, iż w toku postępowania powód dowiódł bez najmniejszych wątpliwości, że **pozwany w związku z prowadzonym postępowaniem egzekucyjnym uzyskał od powoda kwotę 215.138,50zł nie dysponując tytułem wykonawczym.**

Powód w niniejszej sprawie domagał się od pozwanego zwrotu świadczenia - jako nienależnie wyegzekwowanego na rzecz wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym bez tytułu wykonawczego. Zgodnie z art.410 § 2 k.c. świadczenie

jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył albo, jeżeli podstawa prawna świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. Art. 410 § 1 kc stanowi, że przepisy artykułów poprzedzających stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego. W ocenie Sądu w ustalonym stanie faktycznym mamy do czynienia z nienależnym świadczeniem w rozumieniu cytowanego przepisu.

Faktem bezspornym jest, że postępowanie egzekucyjne (...)toczyło się bez tytułu wykonawczego wystawionego na rzecz wierzyciela inicjującego postępowanie. **Zgodnie z dyspozycją art. 776 k.c. podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy, którym jest tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności.** Pozwany winien zatem przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego uzyskać stosowny tytuł wykonawczy w trybie art. 788 § 1 kpc. Podejmowane przez pozwanego dwukrotnie próby uzyskania takiego dokumentu nie powiodły się.

W konsekwencji postępowanie egzekucyjne zostało umorzone na podstawie art. 825 §3 kpc, zgodnie z którym organ egzekucyjny umorzy postępowanie w całości lub części na wniosek jeżeli egzekucję skierowano przeciwko osobie, która według klauzuli wykonalności nie jest dłużnikiem i która sprzeciwiła się prowadzeniu egzekucji, albo jeżeli prowadzenie egzekucji pozostaje z innych powodów w oczywistej sprzeczności z treścią tytułu wykonawczego. W niniejszej sprawie **wierzycielem według treści klauzuli wykonalności nie był pozwany, ale Bank (...)** SA.

Powyższe wskazuje, że powód nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, a zatem przesłanka z art.410§2kpc została spełniona. W konsekwencji kwoty otrzymane przez pozwanego od komornika, a wyegzekwowane od powoda w związku z prowadzonym postępowaniem egzekucyjnym, stały się świadczeniem nienależnym, które podlega zwrotowi. Z uwagi na okoliczność, że pozwany uzyskał świadczenie w drodze przymusowej nie zachodzi przeszkoda w zwrocie z art.411pkt1 kc, ani też podstawy z pkt 2-4

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie nie może być mowy o nadużyciu prawa przez pozwanego. W pierwszej kolejności stwierdzić trzeba, że z ochrony przewidzianej w art.5kc nie może korzystać ten kto sam prawa nadużywa, a niewątpliwie tak ocenić należy wdrożenie przez pozwanego i kontynuowanie egzekucji pomimo braku tytułu wykonawczego opiewającego na dobro pozwanego. Nie mają zatem znaczenia wywody pozwanego, że przedmiotem bezprawnej egzekucji jest przysługująca pozwanemu należność wynikająca z umowy kredytu, że spełnienie świadczenia czyniło zadość zasadom współżycia społecznego, w szczególności zasadom słuszności i zasadom ochrony wierzyciela. Zaakceptowanie przez Sąd takiej argumentacji w niedopuszczalny sposób legitymizowałoby egzekwowanie należności poza prawnie określonymi ramami.

W ocenie Sądu zarzuty pozwanego, iż jest następcą prawnym wystawcy bankowego tytułu egzekucyjnego, a egzekwowana w postępowaniu (...)należność wynikająca z umowy kredytu inwestycyjnego i poręczenia jest merytorycznie uzasadniona, nie mogą też prowadzić do wniosku o braku zubożenia po stronie powoda. Słusznie pełnomocnik powoda podniósł na ostatniej rozprawie, że w niniejszym postępowaniu nie ma potrzeby odnoszenia się do dokumentów złożonych przez pozwanego na powiedzenie istnienia roszczenia pozwanego w stosunku do powoda. Okoliczności te nie mają bowiem znaczenia dla rozstrzygnięcia sporu. Inaczej byłoby, gdyby pozwany wytoczył powództwo wzajemne albo złożył oświadczenie o potrąceniu własnej należności i w konsekwencji zgłosił zarzut potrącenia. Skoro takich czynności procesowych pozwany nie podjął to nie było podstaw analizowania w sprawie niniejszej merytorycznej zasadności roszczenia pozwanego z tytułu umowy o kredyt i poręczenia, których dotyczył tytuł wykonawczy wystawiony przez Bank, który według twierdzeń pozwanego był jego następcą prawnym. Wytoczenie powództwa wzajemnego albo potrącenie dawałoby z kolei powodowi podstawę do obrony przed tak zgłoszonym roszczeniem.

Nie zasługuje na uwzględnienie zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwanego. Formułując przedmiotowy zarzut pełnomocnik pozwanego wychodził z założenia, że źródłem wierzytelności są relacje gospodarcze, a dla tych czynności termin przedawnienia wynosi 3 lata. Po pierwsze zważyć należy, że pozwany nie pozostawał z powodem w

żadnych relacjach gospodarczych, a źródłem zobowiązania pozwanego były przepisy o nienależnym świadczeniu. W tej sytuacji, stosownie do treści art.118kc, należy stosować termin dziesięcioletni.

O odsetkach za opóźnienie Sąd orzekł na podstawie art.481kc zasadzając je od dnia następnego po doręczeniu pozwanemu odpisu pozwu (co należy taktować za równoznaczne z wezwaniem do zapłaty – art.455kc), oddalając dalej idące żądanie powoda w zakresie należności ubocznych.

Sąd roszczenie powoda uznał za usprawiedliwione w zdecydowanej większości, opierając się o kartę rozliczeniową potwierdzoną przez komornika, który prowadził egzekucję. Sąd nie badał merytorycznie stosunku podstawowego, najistotniejsze dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy jest dokonane ustalenie, że postępowanie egzekucyjne toczyło się bez tytułu wykonawczego. Zatem doszło do bezpodstawnego wzbogacenia, celem jego zwrotu jest przywrócenie równowagi pomiędzy bezpodstawnie wzbogaconym i zubożonym, która uległa zachwianiu na skutek bezprawnego przysporzenia.

Dlatego biorąc pod uwagę powyższe, uznając, że doszło do bezpodstawnego wzbogacenia powodowi należy się zwrot kwoty wynikającej z karty rozliczeniowej tj. 215.138,50 zł. Odsetki zostały zasądzone od dnia następującego po doręczeniu odpisu pozwu, o czym orzeczono w punkcie 1 sentencji wyroku.

W pozostałym zakresie Sąd powództwo oddalił o czym orzekł jak w punkcie 2 sentencji wyroku.

O kosztach sądowych Sąd orzekł na podstawie art. 100zd.2 k.p.c. i zasądził od pozwanego na rzecz powoda 16.917 zł, na którą to kwotę składają się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 14.400 zł, część opłaty od pozwu w kwocie 2.500 zł oraz opłata od pełnomocnictwa w kwocie 17zł.

Powód został zwolniony od kosztów sądowych w części tj. powyżej 2.500 zł opłaty od pozwu, dlatego Sąd nakazał ściągnąć od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 8.300 zł tytułem pozostałej części opłaty od pozwu, o czym orzekł jak w punkcie 4 sentencji wyroku.

SSO Anna Łosik